

Föreningsbrev B-post

Porto betalt

Avs: Svensk Fjällrasavel
c/o Kristina Torén
Stagneliusvägen 23 VI
112 59 Stockholm

Robert Nilsson
Övre Svartlå 515
961 98 Boden

Nu för tiden är det mest skogen som gäller för Ove, och Erica håller på med Zon-terapi och naturläkemedel, och så har de en hel flock med Norrbottensspetsar som de avlar på.

Nu har dom också den "lukrativa" uppfödningen av fjällkvigor åt mig.

Det känns kul att få se "fjällkor" i Holafors igen, det var en seminör som var helt lyrisk när hon kom hit efter att ha varit där och seminerat, att få se fjällkor i Sundvalls ladugård igen. Med på besöket hos Erica och Ove var även vår "fjällkoambassadör" Anna Peman från semin i Nyland, det var hon som höll i kameran.

PS.

Erica och Ove har en son, Simon, som gått lantbruksskola och är väldigt intresserad av kor så man kan ju alltid hoppas. DS

Mårten

460 Stella, (6847 Levis - 783 Prins) en av Mårtens kvigor hos Ove & Erica på Holafors, foto: Anna Peman

Norrbottenspetsvalpar, foto: Anna Peman

Fjällkon

SVENSK FJÄLLRASAVELS TIDSKRIFT nr 1 Mars 2006

Kallelse till årsstämma sid. 5
Konkontrollåret 2004-05 sid 6-8

Fjällko i Expressenartikel

208 Ida (1132 Idé - 791 Karat) fotograferas inför artikel i Expressen. Foto: Kristina Torén

Sollentuna-mässan -06

I mellandagarna hölls den traditionsenliga Husdjurs-mässan i Sollentuna. Som vanligt hade vi och Rödkulleföreningen en rasmonter där vi delade ut broschyrer och tidningar. Vi sålde också vykort och almanackor. Jörgen Andersson hade tagit med Fjällkon 208 Ida som blev föremål för en artikel i kvällstidningen Expressen, med färgbild och allt!

En reporter (Ingvar Hedlund) och en fotograf (Jörgen Hildebrandt) från tidningen kom till montern och frågade om de fick göra reportage med bild på korna. Artikeln skulle handla om att Människan mår bra och blir god, klok och harmonisk med husdjur. Reportern gick runt på mässan och tittade på olika slags husdjur, han skulle välja ut ett som passade honom, och det slutliga valet föll på en ko..... Eftersom fotografen tyckte att fjällkon Ida var mest "fotogenique" blev hon utvald. Jag tillkallade Maria Jörgenson (Jörgen Anderssons dotter) så att hon fick hjälpa till att ta loss ida så att hon kunde bli fotograferad framifrån. Ida ställde snällt upp på arrange-manget, och visade sig från sin bästa sida ,

rödkullan 16 Elektra (606 Romeo - 523 Brutus) brydde sig inte så mycket om ståhejet utan stod lugnt kvar och åt på sitt hö. Reportaget publicerades i tidningen redan nästa dag och i slutklämmen stod det att reportern "Lotsade den snygga fjällkon Ida genom Stockholms gator till sin lägenhet, pressade in henne i hissen och bjöd sitt nya sällskapsdjur på välkomstmiddag bestående av knäckebröd och vatten"

Kul för Stockholmarna att få läsa lite om fjällkor!

Mässan var som vanligt välordnad och många glada barn hade tagit med sig sina föräldrar för att titta på och klappa djuren, köpa lotter och godis, prova på ponnyridning, se på minicirkus, kaninhoppning och agility-tävling m.m. Det var ett par trevliga dagar mellan nyår och trettonhelgen, förhoppningsvis blir det mäsas även nästa år.

Kristina Torén

Innehåll

Fjällko i Expressen	2
Ordförande har ordet	3
Föreningsadresser	4
Redaktörsord	4
Kallelse till årsmöte	5
Debattsidan	6
Kokontrollåret 2005	7-8
Info från avelskommittén	9
Aktuella semintjurur	10-12
Fjällnära information	13-15
Lillan	16-19
Kuriosa	20
Lite av varje	21
Livdjursförmedling	22
Holafors	23-24

Tidningen Fjällkon

Redaktör:
Kristina Torén
Stagneliusvägen 23, 6tr
112 59 Stockholm
tel/fax, kväll: 08/656 88 09
e-post: stina.toren@swipnet.se

Ansvarig utgivare:
Anders Jonört

Redaktionskommitté:
Robert Eklundh
Kristina Torén
Evy Schale
Tryck:

Tryck Jouren, Uppsala

Tidningen Fjällkon är Svensk Fjällrasavels medlemstidning som ges ut ca 4 ggr per år. Däremellan skickas aktuell information ut.

Annonseringen med radannonser i tidning och info-blad med t.ex. "Köpes/Säljes" är gratis för medlemmar.

Samtliga artiklar i Tidningen Fjällkon är författade av redaktionskommittén om ej annat anges. Åsikter framförda i signerade artiklar delas inte automatiskt av Svensk Fjällrasavel, utan är författarnas egna.

Tidningen får i korta drag citeras om källan anges. Eftertryck är dock förbjudet utan skriftligt tillstånd från Svensk Fjällrasavel.

ISSN 1401-7806
Utgivningsbevis PRV nr 21560

Medlemsavgift:
300:- insättes årligen helst på Svensk Fjällrasavels BG 5361-8070.
PG 833 53 62-3 går också bra.
OBS! Skriv ditt namn och adress!

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Hej alla nya och gamla medlemmar och välkomna till ett nytt föreningsår och till årets första tidning

Nu är det snart dags för Sam-blanketter och andra EU-papper också, detta är ett typisk värtecken för alla jordbrukare runt om i landet. Se nu till att ta med alla dina fjälldjur i årets ansökan och kom ihåg att komplettera med härstamningsbevis av något slag innan den 1/9 för nu omkodas ju de djuren som var för unga vid förra årets ansökan. Det går ju att omkoda djur senare också, men då kommer det att kosta en slant.

Årets stämma i Delsbo är ju tidigare än vad vi brukar ha och det har redan väckt många synpunkter ifrån flera medlemmar. Beslutet att tidigarelägga stämman är mitt och beror på att vi under 10 års tid har haft bara ca 10% av medlemmarna som kommer på stämma och årsmöte och det är dåligt framför allt för demokratin. Att vi haft denna tidpunkt i början på augusti som SKB-föreningen också har haft tror jag beror på att fjäll/SKB-korna fanns mest i norra Sverige, och då var man klar med hö-skörd i slutet av juli, så då passade denna tidpunkt bra. Tiderna ändras och korna och medlemmarna finns över hela landet. Idag kör vi mjölkbönder ofta andra skörd av ensilage i början på augusti, längst i söder tröskar man, jag har pratat med kollegor runt om i landet och kommit fram till att vi provar en ny tidpunkt. Vi skall också komma ihåg att många medlemmar har "vanliga" jobb och semester i juli vilket gör att de kanske har lättare att komma. Men som sagt har man bara 10% uppslutning till årsmötet måste man pröva något nytt och det är bara ett test, skulle det komma färre till årets årsmöte så går det alltid att ändra datum till nästa årsmöte 2007. Nog om detta.

Fjällnära kommittén är i full gång att sammanställa material till SLU som ska hjälpa oss med en avelsplan till den fjällnära delen av populationen. Resultatet blir spännande att se.

Nu till en helt annan sak. Några medlemmar har hört av sig till mig och bett att föreningen skall engagera sig i rovdjurspolitiken, framför allt varg- björnfrågan. Jag förstår fullständigt att det är besvärligt med rovdjur på många håll i landet och att det hotar djurhållningen för en del. Men det är ju så här att föreningen uppbär stöd för att rädda och bevara fjällkon = bevara biologisk mångfald, och vi som har fjällkor har ett stöd för utrotningshotad ras = biologisk mångfald. Att då som förening ta ställning för skydds jakt på rovdjur som kan vara utrotningshotade är svårt. Så att så länge som jag är ordförande är föreningen neutral i rovdjurspolitiken, och i denna fråga är styrelsen enig. Ännu en gång varmt välkomna till ännu ett år med Svensk Fjällrasavel.

MVH Anders Jonört, ordf.

Omslagsbilden visar Joachim Gustavssons 407 Malin, (234 Sprint - 6715 Lage) som placerade sig på listan över högst avkastande kor 2004-05! Foto: Robert Nilsson

Svensk Fjällrasavel

hemsida www.fjallko.se

Ordförande:

Anders Jonört
Flarkbäcken 10
915 96 Flarken
tel/fax: 0934-270 30

Vice ordförande:

Joachim Gustavsson
Görshorva, V. Harg
595 91 Mjölby
tel/fax: 0142-250 42

Kassör:

Siw Andersson
Medle 122
931 98 Skellefteå
tel/fax: 0910-77 01 42

Sekreterare:

Evy Schale
Killhult
312 98 Våxtorp
tel/fax: 0430-311 18

Robert Eklundh
Kanalvägen 904
811 95 Järbo
tel/fax: 0290-705 25

Håkan Andersson
Attarp 106
240 33 Löberöd
tel: 0413-32227

Louise Lindqvist
Andersfors 5797
820 70 Bergsjö
tel: 0652-53033

Suppleanter:

Göran Lundström
Storvägen 85
922 94 Tvärålund
tel: 0933-501 13

Birgitta Karlsson
Smedjebo, Härja
522 91 Tidaholm
tel: 0502-450 64

Thomas Lundholm
Brottan
820 77 Gnarp
tel: 0652-207 00

Valberedning

(Sammankallande)
Ivan Eriksson
Torsvi Svanviken
745 99 Enköping
tel: 0171-830 35

Revisor:

Lennart Olofsson
St Bredäng 10
461 95 Trollhättan
tel: 0520-42 32 90

Revisorssuppleant:

Tove Undin
Stöpafor 473
686 93 Sunne
tel: 0565-921 92

Livdjursförmedling:

Mårten Dahlberg
Mariebergs Gård 1296
872 96 Bjärträ
tel: 0612-532 67
fax: 0612-531 07
OBS! Tel. tid måndagar
12-13

Stambokföring:

Göran Lundström
Storvägen 85
922 94 Tvärålund
tel: 0933-501 13

Renrasighetsintyg

Robert Nilsson
Övre Svartlå 515
961 98 Boden
tel: 0928-401 06
fax: 0928-402 10

Fjällnära kommitté:

Birgitta Karlsson (ordf)
Ivan Eriksson
Martina Bremer
Tove Undin

Avelskommitté

Joachim Gustavsson (ordf)
Mårten Dahlberg
Robert Eklundh
Håkan Andersson

Tidningen Fjällkon

Expedition och redaktör:
Kristina Torén
Stagneliusvägen 23, 6tr
112 59 Stockholm
tel/fax: 08-656 88 09
kväll, fax: ring först

Ansvarig utgivare:

Anders Jonört

Redaktionskommitté:

Robert Eklundh (S. k.)
Evy Schale
Kristina Torén

Redaktörsord

Hej!

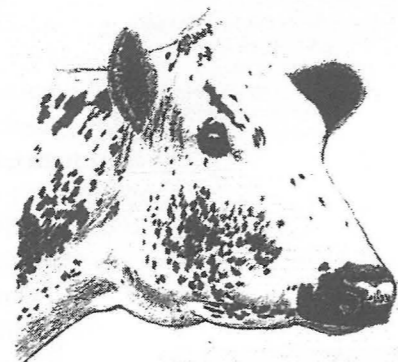
Här kommer det första numret för i år!
Hoppas att ni finner intressant läsning. Det finns lite av varje som debattsidan, ko-kontrollåret 04-05, en "detektivhistoria" om att leta härstamning på sitt djur, lite från Sollentunamässan m.m. Dessutom finns kallelse till årstämman i Hälsingland, boka in de dagarna i almanackan redan nu, så ses vi där.

Här i "storstaden" har det varit vinter med mycket snö ovanligt länge nu, och det börjar kännas som om man fått nog av is och kyla. Men kvällarna blir allt ljusare och idag sken solen och det var plus-grader, så det töade och droppade från taken. Fåglarna i grönområdet utanför mitt fönster kvittrar alltmer så nu börjar man ana att det kanske blir vår i allafall!
Det är otroligt att det redan är i mitten på mars, jag som är arbetslös och går hemma, tycker att tiden borde gå långsammare, men det gör den minsann inte... Undrar hur jag hann allting när jag jobbade heltid....

Nästa vecka ska jag och några från styrelsen åka till Norge och hälsa på STN-föreningen på deras 60-års jubileum, så till nästa nummer kommer förhoppningsvis ett reportage om den resan.

Ha en skön vår!

eder redaktör, Kristina!

KALLELSE TILL ÅRSSTÄMMMA

den 20-22/7 2006

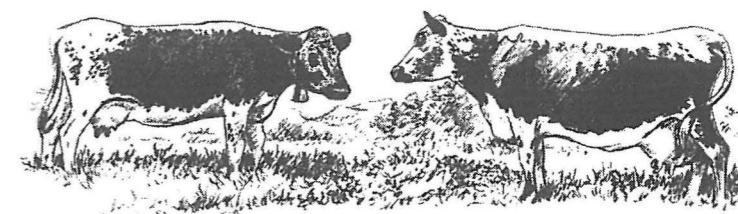
Årstämman 2006 kommer att hållas i Delsbo under tiden den 20-22 juli!

Nu börjar det dra ihop sig till årsstämma igen.

I år ska vi vara i Hälsingland, i Delsbo närmare bestämt, så se upp för knivarna!
Den 20 juli samlas vi på Dellenborg för några dagar med trivsamt samvaro, många gårdsbesök och ett årsmöte med som vanligt viktiga frågor att diskutera.

Utförligt program kommer i nästa nr av Fjällkon. men boka avbytaren redan nu!

Väl mött önskar Robert Eklundh och Louise Lindqvist, stämмо-arrangörer.

Sista anmälningsdag 25/6!**Anmälan och information:****Robert Eklundh tel/fax: 0290-705 25**

Debattinlägg

För inte så länge sedan hade Svensk Fjällrasavel anledning att fira tioårsjubileum, och man kunde se tillbaka på ett mycket framgångsrikt decennium i kampen för att bevara fjällkon. En framgång som blir en god grund för fortsatt arbete.

Men kanske inte alla idag känner till hur det hela verkligen tog sin början, några år innan vår förening etablerade sig som en följd av ett samarbetet med Jordbruksverket inleddes. Så här var det, den sedan några år bortgångne fil. dr. Nils Dahlbeck, på den tiden knuten till Världsnaturfonden, hade kommit att disponera över en stor donation, Väktarfonden, vilken enligt donatorns vilja bl. a. skulle användas för att bekosta bevarandet av hotade tamdjursraser. En dag alldeles i början av 90-talet stegade Nils in i min lagård och sade att han skulle skaffa fram pengarna som behövdes om jag ville ta initiativet till att organisera en aktion för att rädda det lilla som då fanns kvar av ren fjällras efter mer än tjugo år av korsningsavel. Jag accepterade erbjudandet, och min första åtgärd blev att ta kontakt med mina närmaste vänner i SKB-föreningen och be om deras stöd och samarbete. Dessa mina vänner var Karl Gustav Hedling, Sven Blomberg, Robert Nilsson och Mårten Dahlberg, alla med renrasiga fjällkobesättningar. Samtliga ställde upp utan tvekan. Vid ett första sammanträde på Ulriksdals slott i Stockholm började planeringen för vad som skulle komma att bli Projekt Rädda Fjällkon, PRF. Ur detta PRF skulle senare växa fram Svensk Fjällrasavel som en konsekvens och nödvändighet av samarbetet med Jordbruksverket.

Även om detta är en mycket förenklad och kortfattad historik av de första trevande försöken att rädda fjällrasen, så tror jag det är viktigt att ha i minnet hur allt faktiskt tog sin början. Må vi alltid ha i tacksamt minne Världsnaturfonden och Nils Dahlbeck. Utan dessa hade det idag inte funnits varken fjällkor eller Fjällrasavel. Möjligen en liten rest som kallats SKB f. För vi ska komma ihåg att Svensk Avel redan hade bestämt att rena fjälltjurar inte skulle tas in i seminaveln. Det var korsningstjurar som gällde, och naturligtvis inga fjällnära tjurar, varför den lilla populationen för många år sedan skulle ha upphört att existera.

Nu tar jag ett raskt kliv fram till idag, och berättar hur jag upplever det nutida bevarandearbetet ur en begränsad aspekt. Jag har alltsedan PRF bildades haft ett stort intresse för de fjällnära djuren, och alltid under min tid som föreningens ordförande sökt se till att de fått

sin rättmätiga del av kakan. Så när jag nu som upphört med mjölkproduktion tänker jag mig ett enbart satsa på en liten fjällnära besättning. I akt och mening att verkställa dessa planer köpte jag för ett par år sedan två kvigor från Dalarna med uppgiven fjällnära härstamning, men med något litet inslag av ren vanlig fjällras i sedan lång tid tillbaka. Eftersom vi som sjösatte bevarandet av fjällrasen ansåg att vi till en början var tvungna att acceptera ett inte så litet inslag av främmande raser i fjällkorna för att få med så många djur som möjligt och inte redan i starten stupa på inavelsproblem, skulle vi ju kunna tro att de som idag tagit på sig ansvaret för de fjällnära djuren skulle förstå att samma problem vi hade för 10-15 år sedan med hela fjällrasen idag finns för de fjällnära i minst samma omfattning. Men icke sa Nicke. Här tycks man inte ha fattat att det är gener vi bevarar, och att största hotet mot små populationer är att den genetiska basen krymper om man bedriver inavel. Och att den yttersta konsekvensen kan bli att rasen dukar under. Istället borde man naturligtvis se till att man får med så många djur som bara är möjligt i avelsarbetet, och inte resa hinder för detta även om man skulle finna att en vanlig fjälltjur råkat nästla sig in under historiens gång. Kan man inte fatta detta borde man kanske lämna sin uppgift.

Möjligen för att söka ge igen för gammal ost nekade den s. k. fjällnära kommittén mina djur att få registreras som fjällnära. Jag har ju bevarat skrivit i det här ärendet tidigare på ett sätt jag vet inte fallit alla väl på läppen. Och jag skulle till nöds ha kunnat haft förståelse för detta om personerna som styr och ställer på den här kanten vore konsekventa. Men det är de alltså inte. Man har exempelvis för några år sedan satt in tjuren Jaure i semin användning trots att denne har ett så stort inslag av annan ras att samtliga hans kalvar blir mindre rena än de två av mina kvigor man just ratat. Nu senast i höstas satte man in en fjällnära tjur med tydligt inslag av både vanlig fjällras och rödkulla. Kanske är detta faktum en miss av fjällnära kommittén, men egentligen har de gjort helt rätt sett utifrån mitt resonemang. Men då borde man också kunna kräva att man driver en konsekvent linje, och inte som nu driver en politik som mer ser till vilka djurägare som ska särbehandlas.

Min rekommendation till styrelsen blir således att man ser till att personerna i fjällnära kommittén lär sig grunderna för hur bevarandet av små populationer ska bedrivas för att undvika inavel. Om inte så är möjligt bör kommittén avskaffas och styrelsen ta sitt ansvar för även denna del av fjällrasen.

Patrik Gyllenhammar

Kokontrollåret 2004-05

Årets genomgång av kokontrollåret försvåras av att det varit lite kärvt att hinna få tag på alla uppgifter. Jag brukar ta med alla kor över 8000kg ecm och det brukar vara runt 40st. Men detta år har vi extremt många bra fjällkor så det är efter vad jag hittat 57 st som har avkastat så mycket så jag hinner inte gräva rätt på alla uppgifter om dom. Jag har varit tvungen att begränsa mig till de 30 högst avkastande för att hinna med. Vad gäller 1a kalvare har jag tagit med de 10 högst avkastande, och det är första gången vi tar med dom för vi har aldrig kunnat få ut listor över dom förut.

Nog om detta till korna!

	Far	Morfar	Avkastning						
9-83207-470 Malin	6758 Bula	234 Sprint	10042	4,6	460	3,6	359	10807	
37-1103-439 Rita	41 Duvolen	948 Sigill	9996	4,5	445	3,6	361	10708	
37-1103-442 Dorina	196 Ludde	6758 Bula	9663	4,6	440	3,6	341	10448	
5-27910-162 Skoga	6797 Fimar	6715 Lage	8541	5,6	476	3,8	325	10444	
37-1103-432 Hilja	196 Ludde	6776 Lippo	9846	4,4	436	3,4	336	10368	
5-34211-365 Dreppla	6758 Bula	940 Hompen	9688	4,5	434	3,5	335	10296	
5-15105-215 Ida	6748 Bör	6715 Lage	9387	4,7	441	3,4	322	10206	
9-31485-993 Fjällsippa	6715 Lage	940 Hompen	8735	5,3	466	3,3	286	10071	
37-1103-35 Julia	6787 Laro	3002 Pricken	9165	4,6	418	3,5	323	9878	
9-83207-453 Sessan	57 Filur	6752 Katar	8024	5,6	450	3,9	309	9875	
5-42397-40 Maja	6758 Bula	6715 Lage	9069	4,5	412	3,5	319	9750	
5-22929-1000 Josefin	6746 Homp,	6766 Karess	8907	4,6	410	3,5	313	9638	
5-41196-152 Rosa	161 Smille	4 Holmer	8054	5,1	412	4,0	319	9496	
5-33000-239	6742 Harg	792 Findus	8091	5,1	415	3,9	313	9495	
5-55010-367 Nicolina	1102 Fagott	6742 Harg	8199	4,9	403	3,7	306	9323	
9-83207-407 Malin	234 Sprint	6715 Lage	8300	4,6	384	3,8	318	9208	
9-54379-315	6787 Laro	940 Hompen	7216	5,6	407	4,4	315	9194	
37-1103-314 Smulan	6715 Lage	717 Kare	8364	4,6	387	3,7	309	9192	
5-41325-688	6797 Fimar	6715 Lage	8651	4,4	377	3,5	302	9088	
5-58068-31 Freda	6758 Bula	6732 Snäpp	8205	4,8	395	3,5	284	9057	
5-55010-378 Grevinna	234 Sprint	2017 Lasse	8098	4,6	374	3,9	313	8997	
37-479-87 Smilla	161 Smille	943 Bass	7914	4,8	382	3,7	296	8918	
9-83207-455 Flinga	6742 Harg	792 Findus	8620	4,1	352	3,7	318	8898	
5-55010-328 Polly	1080 Major	6759 Bam	9234	3,8	348	3,2	294	8818	
9-83207-463 Flinga	7174 Minth	41 Duvolen	8276	4,5	371	3,5	287	8805	
5-55010-359 Krimla	1102 Fagott	6752 Katar	7622	5,0	383	3,8	289	8803	
7-13193-256 Vira	6715 Lage	940 Hompen	7927	4,7	373	3,7	292	8781	
5-11041-126 Hanna	6758 Bula	6715 Lage	7849	4,8	379	3,6	285	8781	
37-22913-389 Stina	6780 Mise	940 Hompen	8354	4,3	361	3,5	289	8718	
5-22929-2 Josefin	6766 Karess	6749 Risk	8454	4,2	352	3,5	299	8710	

Listan förtjänar lite kommentarer. Överst tronar 470 Malin från Gustavsson i Görshorva. 470 har dessutom sin mor 407 Malin med på plats nr 16. För tillfället är en kalv efter 407 och 6702 Bazar erbjuden Svensk Avel som köpt option på den. Det vore inte fel att få in en tjur på semin efter denna starka och livskraftiga kofamilj.

Som tvåa hittar vi modern till 6850 Röde Orm. Som sjuva hittar vi modern till 6849 Aragorn. Som tolvva hittar vi modern till 6854 Josef och även hon har sin mor med på listan som tjugotvåa. På tjugonde plats finner vi modern till 6856 Fred och så har vi gått igenom tjurmödrarna till ungtjurarna.

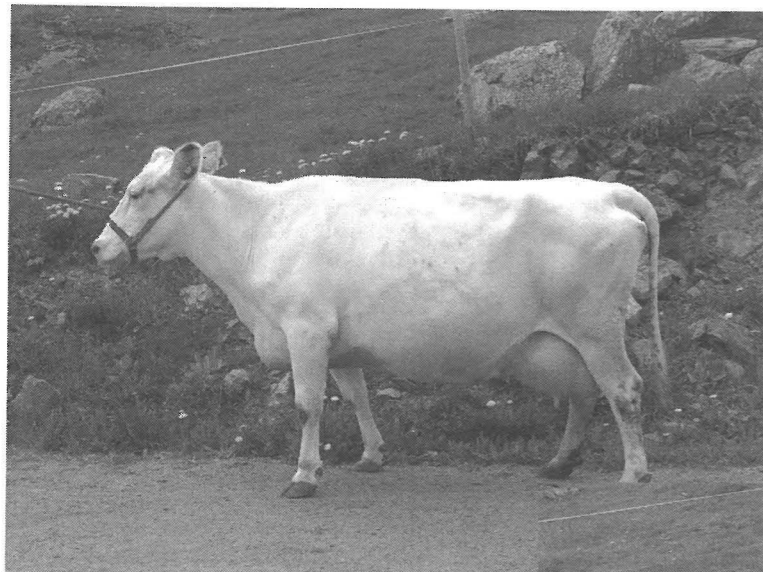
I övrigt är det en bra blandning mellan olika tjurar 6758 Bula har flest döttrar med 5st. 6715 Lage har 3st och 196 Ludde, 161 Smille, 234 Sprint, 1102 Fagott, 6797 Fimar, 6742 Harg har två var.

Det var ovanligt bra spridning på antalet kolinjer som var med i år. Det var bara Malinkorna och Flingorna från Gustavsson och Josefinorna från Västmanlands naturbruksgymnasium som hade två med från samma linje.

Ia kalvarna rankar sig enligt följande

Högst avkastande 1a kalvare har Hans-Olov Backlund, Linghed. Det är en ko ur Linda-stammen som vi annars normalt förknippar med Sune Pettersson Ockelbo. Men här har tydligen en export från hemstället lyckats bra. 8406 kg ecm är en imponerande avkastning för en förstakalvare av fjällras. I övrigt hittar vi även två Malinkor här som i förra tabellen. 470 Malin får faktiskt vara med i båda.

5-25434-91	Linda	6758 Bula	6728 Lazarus	7738	4,7	360	3,5	270	8406
9-83207-470	Malin	6758 Bula	234 Sprint	7199	4,8	348	3,5	254	8001
5-27910-162	Skoga	6797 Fimar	6715 Lage	6479	5,4	350	3,8	243	7760
37-1103-472	Fackla	44 Fagerman	60 Blomman	7215	4,4	316	3,5	254	7615
37-1103-5497	Malin	6742 Harg	6715 Lage	6653	4,5	299	3,7	248	7221
5-40911-5266		6748 Bör	6758 Bula	7175	4,0	288	3,3	238	7139
37-1103-471	Gullfia	44 Fagerman	9 Mårtis-Nick	7187	4,0	285	3,4	241	7129
5-32449-180		6787 Laro	6758 Bula	7027	4,1	289	3,2	225	7015
5-41325-688		6797 Fimar	6715 Lage	6574	4,4	290	3,5	228	6937
5-55010-390	Lolita	80 Lord	6763 Svartus	6963	3,8	268	3,4	231	6851

< 470 Malin, högst avkastande fjällko kontrollåret 2004-05!
Ägare: Joachim Gustavsson.
Foto: Robert Nilsson

> 407 Malin, på listans 16:e plats.
407 Malin är mor till ovanstående 470 Malin!
Ägare: Joachim Gustavsson.
Foto: Robert Nilsson

Listan omfattar ju dom 1a kalvare som färdigställt sina första 305 dagar under kontrollåret 2005. Så en ko kan vara med på båda om hon är bra. Sammanfattningsvis får vi säga att det varit ett av de bästa åren ur avkastningssynpunkt för fjällrasen. Det är i och för sig alltid glädjande men måste ses som extra trevligt med tanke på det genomslag som användningen av genbankstjurur fått inom rasen det sista decenniet. Av de 57 kor som avkastat över 8000kg ecm så är nästan 25 st efter genbankstjurur/alebäckstjurur och privatstjurur. Vilket är en procent andel på dryga 40% vilket vida överstiger den procentuella användningen av dom tjurarna. Det kan inte jag se som något annat än ett bevis för att föreningens avelsarbete fungerar!

Information från Avelskommittén

Den här gången har vi inte någon ny tjur att presentera, för den tjuren som vi väntar på att han ska släppas 6858 Rille, han har haft lite problem med att släppa fullgod sperma. Vi får hoppas att han har kommit igång och är släppt till nästa nr av Fjällkon.

Tjurrekryteringen till Svensk Avel har varit trög senaste tiden och det visar sig nu då det endast är en tjurkalv inköpt till semin efter det att Rille kommit in. Det är av största vikt att det kommer in tjurkalvserbjudanden, särskilt ur grupperna 1 och 3 då det har varit en stor dominans av grupp 2 material de senaste åren. Angående rekommendation av potentiella tjurfäder, så har vi endast 2 st att tillgå från Svensk Avels rutintjursmaterial med bra bedömningar, dessa är 6742 Harg och 6787 Laro. Då båda är ur grupp 2 samt att det köpts in söner efter dem till semin så är de ej aktuella att ta in något mera efter. Som läget är nu så får vi nog lita till vårt gamla genbanksmaterial och de av våra Alebäckstjurur och projektstjurur som har visat positiva värden. Vi går inte ut med någon rekommendation av någon enskild tjur utan här är det frågan om att rikta parningar som passar i kombination med kon. Någon i avelskommittén hjälper gärna till med tjurval till era kor, hör av er till någon av oss, telefonnr finner ni på sid 4. Om ni inte vill höra av er så skulle jag vilja rekommendera er att plocka ut den bästa 1/4 av korna och seminera dem med en tjur ur samma grupp som kons far, använd er av så positivt bedömda tjurur som möjligt. Men ni måste tänka på att härstamningen passar de enskilda djuret. Om man räknar med att hälften av kalvarna som föds blir kvigor har vi en god chans att några av de tjurkalvar som föds kan vara av seminavels intresse. Men det bästa är om ni hör av er, dels för att hjälpa oss så att vi kan ha koll på vad som finns i tjurmoderväg, samt se till att rikta parningarna så att vi får så stor spridning i tjurvalet som möjligt samt kunna avgöra om det eventuellt skulle kunna vara aktuellt med något genbanksmaterial eller välja ut den mest passande tjuren med standardhärstamning. Skulle vilja ta tillfället i akt och uppmana er som fortfarande har kvar kor efter 6758 Bula. Här har vi rasens starkaste produktionstjur, men han kommer inte att användas i någon större utsträckning som tjurfader, därför att vi redan har söner efter honom, så för att utnyttja hans produktionsegenskaper seminera Bula-korna med tjur ur grupp 1 eller 3, gärna tjurur med färg. I och med detta så utnyttjar vi de sista individerna efter honom på ett maximalt sett i aveln.

Omkodning

Som vi redovisat i tidigare nr av Fjällkon så gjordes det som ni vet en omkodning av de djur som låg inne i mutro-stödet samt alla tillgängliga semintjurur. Nu håller vi på med att planera för ett möte med JBV och Svensk Mjolk för en ny omkodningsomgång av de djur som var för unga för att vara med i stödet samt de djur som hann att få två raskoder i mellanskedet då kor och tjurur omkodades. Vi skall även se om vi då kan få till stånd rutiner över hur man i fortsättningen skall kunna koda om enskilda djur, mera om detta kommer i ett senare nr av Fjällkon. För den intresserade kan vi informera om att vill man avla sig till raskod 41 så går det endast att göra med Alebäcks- och projektstjurarna då dessa enbart har raskod 41. Svensk Avels tjurur står med två koder så därför måste man ansöka om omkodning av dessa tjururs avkommor om man inte seminerar ko med 41 som kod för då går det automatiskt.

Tjurlistorna

I tjurlistorna över våra tjurur har vi valt att redovisa mjölkindex (MIN) på de tjurur som vi vet istället för - M +, men de övriga fortsätter vi som förut att redovisa som + eller - varianter. Tänk nu på att trots att dessa siffror är beräknade enligt djurmodellen så jämförs dom med SKB så även ner till i alla fall 96-97 kan betecknas som helt okej. I listan över Svensk Avels tjurur väljer vi att plocka bort 6768 Deger då vi tycker att han har gjort sitt med sina -11 i tjurindex, vi har ju hans halvbror 6769 Delta med positivare värden, så han får representera tjurlinjen efter 38 Desing. När vi nu plockar bort tjurur vill vi poängtera vikten av att använda de ungtjurur som finns från Svensk Avel. De är visserligen inte någon uppsjö av dessa tjurur men använd de som finns. Vi får ta tag i problemet med för lite inköp av ungtjurur tillsammans med Svensk Avel och se vad vi kan göra. Det var allt för denna gång.

MVH

Avelskommitténs ordf.

Guide

MIN = Mjölkindex

Mjolk, - = lågt mot normalt. M = normal med variation. + = högt mot normalt.

Juver, - = svagt mot normalt. M = normalt med variation. + = starkt mot normalt.

Spenar, L = långa mot normala. M = normala med variation. K = korta mot normala.

Golvavstånd, - = lågt mot normalt. M = normalt med variation. + = högt mot normalt.

Färg, - = blek. M = variation. + = rikligt med färg.

Lynne, - = nervösa mot normala. M = Normal. + = gott lynne.

Aktuella semintjurar från Svensk Fjällrasavel

Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Fjällrasavel. Beställningen av dessa tjurar

sker hos Svensk Avel via Din Husdjursförening! Använd kodnumret vid beställning. Tjurar är ej avkommeprövade.

Namn:	Kod nr:	Stb nr:	Far:	Mf:	Mjolk Min	Juver	Spenar	Golv- avst.	Färg	Lynne	Kalvstorlek
Grupp 1											
165 Leo	7-556	6677	10 Smith	158 Fare	100	+	K	M	M	M	Norm mot små
1 Hubert	7-564	6680	6720 Jovial	708 Bill	90	M	L	M	+	+	
156 Zonat	7-543	6681	9 Zober	723 Figer	M	M+	M	M	-	M	Norm mot stor
181 Idear	7-563	6691	38 Desing	9 Zober	81	M	M	+	+	M	
162 Linus	7-567	6694	10 Smith	37-13581-133	99						
3 Peter	7-592	6871	29 Ise	6732 Snäpp	M-	M	M	M	+	M	Norm mot stor
70 Rosen av B.	7-507	20002	733 Gandi	741 Finell	-	M		M-	M	M+	Norm mot små
32 Goding	7-707	20009	733 Gandi	6718 Joar	94	M	M	M	M	+	
201 Driv	7-766	20071	181 Idear	163 Fjånne	M	M			M	+	Norm mot små
9150 Tor	7-761	24000	9007 Lano	9004 Selo	M	M	M	M	M	M	
9151 Loke	7-762	24001	9010 Öst-Tor	9008 Koro					M		
7261 Loket	7-815	20138	9151 Loke	6776 Lippo							
Grupp 2											
23 Svempa	7-576	6684	67 Ringo	940 Hompen						+	
164 Lim	7-566	6695	83 Rim	158 Fare	M	+	M		M		
30 Herman	7-703	20005	34 Lysing	6715 Lage	M				M		
1002 Manitou	7-714	20029	6715 Lage	940 Hompen	99			+		M	
2 Gusten	7-721	20011	158 Hink	6742 Harg	97	M	M	M+	M	M+	
234 Sprint	7-738	20024	302 Misse	159 Silenar	M	+	M	M	-	++	Norm mot små
1080 Major	7-724	20033	127 Desir	940 Hompen	108	M	L	M	M	M	Norm mot stor
1095 Flise	7-744	20045	302 Misse	65 Lur	M+	M	M	M+	M	M	
85 Loke	7-746	20046	75 Lör	6715 Lage	M+	M					
2076 Svix	7-745	20048	39 Dixon	726 Basker	M	M	M	M+	M	+	
1006 Glunt	7-743	20050	6758 Bula	940 Hompen	107	M	M	M+	M	+	
7266 Wiktor	7-817	20141	6746 Hompest	943 Bass							
1110 V. Gose	7-818	20140	727 Drill	1003 Lilloxen							
1239 Dagobert	7-826	20149	234 Sprint	53 Guldus							
273 Harlie	7-828	20151	6841 Hasse	1080 Major							
Grupp 3											
57 Hinder	7-561	6699	155 Levi	940 Hompen	96	M	M	M	M	+	
6 Snöstorm	7-595	6711	701 Svarting	6718 Joar	87	+	M	M	M	M	
178 Terrin	7-598	6714	145 Tessar	743 Bisko	104	M+	M	M	-	+	
40 Pelle	7-596	20001	6748 Bör	786 Maro	105	M+	M	M+	M	M	Norm mot stor
2000 Maraton	7-704	20006	710 Agaton	786 Maro	93	M+	M	M	+	M	
208 Monogram	7-702	20026	9005 Mono	85 Nalle	100	M-		M	M		
2027 Drudden	7-725	20035	6763 Svartus	17 Rino	97				M		
7114 Gubben	7-740	20039	27 Gunde	791 Karat	97	M	M	M-	M	+	
1102 Fagott	7-739	20044	4 Totte av K.	155 Levi	101	M	M	M+	M		
4175 Triss	7-778	20073	178 Terrin	708 Bill					M		
2087 Boss	7-781	20075	6 Hoss	786 Maro	M	M	K	M	+	M	
57 Filur	7-782	20076	44 Fagerman	786 Maro	+	M	M	M	M	M	Normala
135 Stig	7-795	20110	44 Fagerman	708 Bill					M		
1202 Rist	7-805	20124	1159 Elon	41 Duvolen					M		
7230 Don-Juan	7-806	20125	41 Lyster	1088 Flimmer					M		Norm mot små
550 Fridolf	7-808	20126	57 Filur	157 Lirken							
2192 Ris-Otto	7-816	20139	43 Rise	17 Rino					M		Norm mot små
143 Frej	7-827	20150	6738 Mast	157 Lirken							

Aktuella semintjurar från Svensk Avel

Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Avel.

Nu har vi gjort en ny lista över Svensk Avels tjurar som är avkommebedömda. Här har vi tagit med all den viktigaste datan om tjurarna.

Namn:	Gr:	Kodnr:	Stamb.	Far:	Mf:	Min	Mjolk	F%	P%	Dotter fert.	Kf	Kmf	Mast- res	Övr. sjukd.	Ö-tal	Kropp	Ben	Juver	Spen- längd	Lynne	Mjolk barhet	Tjur- index
6769 Delta	1	6-6769	96769	38 Desing	786 Maro	98	101	98	96	111	109	103	94	78	102	88	94	97	91	107	116	-4
6742 Harg	2	6-6742	96742	729 Homeros	726 Basker	101	99	102	103	94	110	80	105	99	87	92	107	104	117	100	102	4
6746 Hompest	2	6-6746	96746	940 Hompen	726 Basker	100	102	94	98	99	90	101	102	86	100	97	84	121	93	97	111	0
6759 Bam	2	6-6759	96759	943 Bass	786 Maro	100	103	97	98	88	104	97	108	108	105	92	84	97	87	100	116	-3
6765 Homa	2	6-6765	96765	940 Hompen	6715 Lage	90	89	110	101	116	87	112	108	101	103	100	84	104	93	92	114	-7
6787 Laro	2	6-6787	96787	6715 Lage	786 Maro	103	102	105	101	112	107	110	105	86	108	89	107	104	97	100	92	8
6738 Mast	3	6-6738	86738	786 Maro	723 Figer	95	93	104	103	109	101	85	108	90	99	86	107	110	87	102	90	-5
6749 Risk	3	6-6749	96749	41 River	940 Hompe	93	95	94	98	92	95	102	113	89	92	98	100	102	102	102	102	-9
6777 Makro	3	6-6777	96777	6724 Mikro	786 Maro	106	106	96	100	96	92	109	85	97	96	101	87	104	115	94	90	2
6780 Mise	3	6-6780	96780	6724 Mikro	786 Maro	105	104	98	101	95	87	123	87	84	94	107	110	91	95	105	90	-1

Ungtjurur och väntetjurur från Svensk Avel

Denna lista ugörs av de nya ungtjurarna som vi rekommenderar att ni använder i så stor utsträckning som möjligt. Väntetjurarna är de tjurur som gått ut i tillräckligt stort antal doser (c:a 500 st) och som i väntan på sin avkommeprövning är så kallade väntetjurur.

Namn:	Grupp:	Kod nr:	Stb nr:	Far:	Mf:
Ungtjurur					
6851 Gus	1	3-6851	96851	6840 Gunde	161 Smille
6854 Josef	2	3-6854	96854	6758 Bula	6746 Hompest
6856 Fred	2	3-6856	96856	6787 Laro	6758 Bula
6850 Röde Orm	3	3-6850	96850	6777 Makro	41 Duvolen
Väntetjurur					
6840 Gunde	1	3-6840	96840	739 Gute	165 Leo
6847 Levis	1	3-6847	96847	46 Lester	161 Smille
6801 Bude	2	3-6801	96801	6758 Bula	6768 Deger
6837 Bamse	2	3-6837	96837	6759 Bam	940 Hompen
6838 Lars	2	3-6838	96838	6787 Laro	6748 Bör
6839 Hadar	2	3-6839	96839	6742 Harg	6759 Bam
6841 Hasse	2	3-6841	96841	6742 Harg	940 Hompen
6845 Baba	2	3-6845	96845	6759 Bam	729 Homeros
6848 Birk	3	3-6848	96848	708 Bill	41 Duvolen
6849 Aragorn	3	3-6849	96849	710 Agaton	6748 Bör

64 Fia (940 Hompen - 6710 Mickel) mor till 6841 Hasse, foto: Robert Nilsson

Fjällnära in- formation

God fortsättning på vårt fantastiska OS-år! Jag vill härmed meddela att korna med sin härstamning och fotografier nu är scannade, så att SLU kan få dem på en skiva. Den person som vi ska tacka detta för är Lars-Göran Lindgren som bor några km från mig, han är föreningsmedlem och ägare till Fjällnära kor. Allt sker inte över en natt, det kräver tid och egagemang, I går kväll den 26 febr. hämtade han de sista, då jag fått in uppgifterna på Klövsjökorna färdigt. Fortsättningsvis blir det tjurarna och de slaktade korna, som skall scannas.

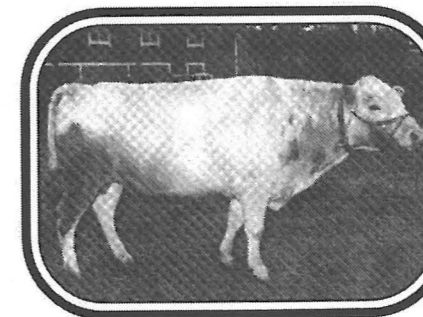
Jag vill också informera de nytillkomna intressenterna av ovanstående djur, att skillnaden i aveln mellan de vanliga Fjäll- och de fjällnära korna är att vi enbart är intresserade av bevarandet av dessa djur, medan man inom resten av Fjällraspopulationen både vill bevara och utveckla Fjällkon. En konsekvens av det är att vi bara tillåter avel inom den "Fjällnära" gruppen för att de skall räknas som "Fjällnära", så har vi gjort de senaste 10 åren.

Ha det bra.

Birgitta Karlsson
Smedjebo, Härja
522 91 Tidaholm
tel: 0502-450 64

Fjällnära tjurur

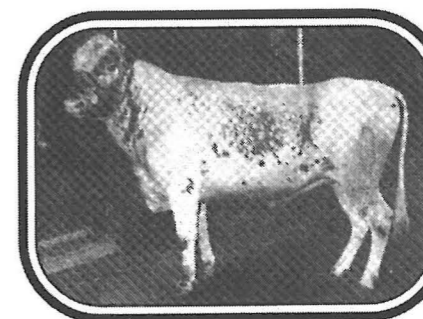
18 Fjällnära tjurur finns spermasamlade, dessa är:

MUNTER SKB 6814, code nr 7-525, Munter är en 100% Lillhärjåbygget-tjur. Modern 104 Snövit Sv. Fj. 25002 är född 1984 och hon är fortfarande i produktion. Färg: V9 grt

28 JAURE SKB 6830, code nr 7-569. Jaure har 62,5% fjällnära stam i sig (50% Biellojaure och 12,5% Lillhärjåbygget). Det är moderssidan som har vanlig fjäll i sig. Fadern är 1 Arne. Modern blev 3,5 år. Färg: V3 rtS, 7,5 poäng.

KLÖVER SKB 6813, code nr 7-527, Klöver är en 100% Klövsjö-tjur från Gölin Morlinds besättning. Uppgifter om modern finns ej. Färg: V8 rtp

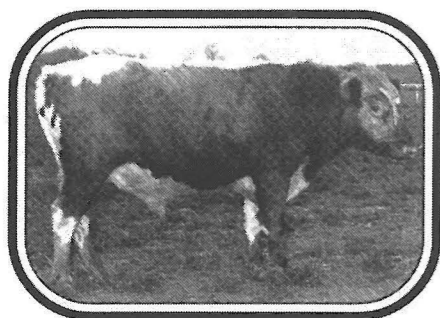
2 GRÄLLE SKB 6870, code nr 7-583. Grälle är en 100% Lillhärjåbygget-tjur. Modern 107 Nöjda, född 1985, är fortfarande i produktion. Sperman är slut för allmän användning. Genbank. Färg: V2 gtS

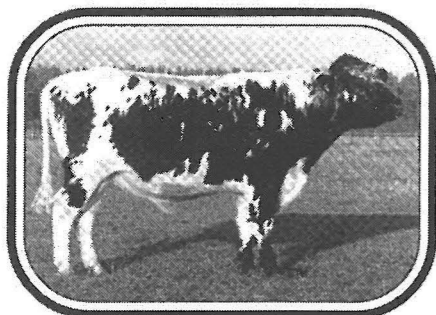
ARNE SKB 6829, code nr 7-560, Arne är en ren Biellojauretjur. Modern 19 Guldus (tidigare namn Brunöra) blev 20 år gammal. Arne har samma mor som 1003 Hjärter. Färg: V8 stp

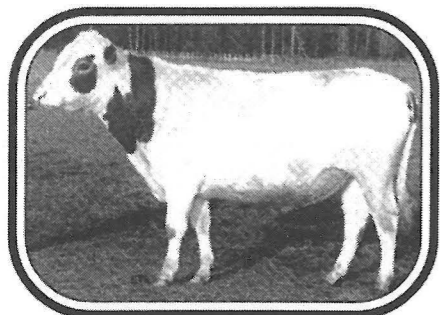
8 VIVALLE SKB 6872, code nr 7-593. Vivalle är en 100% Funäsdalstjur. Modern är född 1990 och fortfarande i produktion. Färg: V9 rt fl, 7,5 poäng.

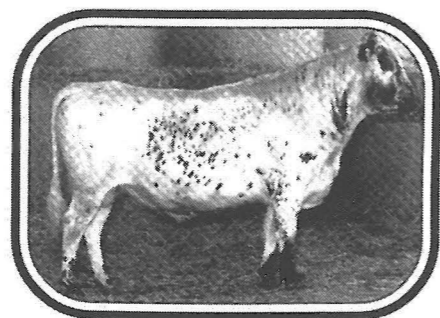
1003 HJÄRTER Sv. Fj. 20010, code nr 7-708. Hjärter är en 50% Biellojaure- och 50% Klövsjö-tjur. Han har samma mor som 1 Arne och har Klöver som far. Modern 19 Guldus (tidigare namn Brunöra) blev 20 år gammal. Färg: V2 rtS

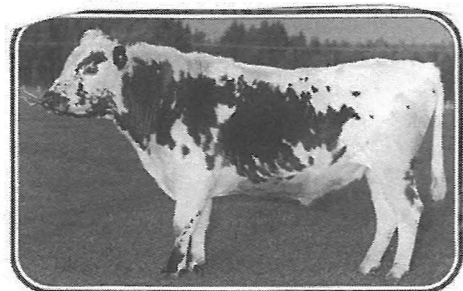
2006 RASMUS Sv. Fj. 20013, code nr 7-727. Rasmus är en 100% Funäsdalstjur. Modern 9 Sköna blev 17 år. Färg: V5 stp fl, 8,0 poäng.

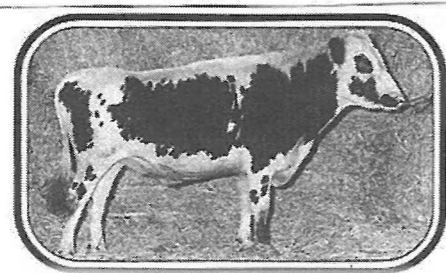
210 PIRATEN Sv. Fj. 20037, code nr 7-728. Piraten är en 100% Lillhärjåbygget-tjur. Modern 102 Grågås, född 1981, är fortfarande i produktion. Färg V9 gt fl, 7,0 poäng. Tjuren har dålig kvalitet på sperman efter frysningsen. Det går att få doser efter honom men man får beställa dem via Jordbruksverket, och vara medveten om att det kan vara sämre dräktighet efter honom.

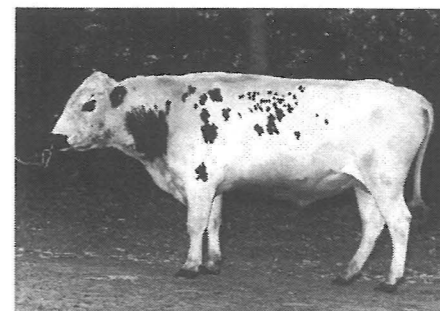
16 JOKER Sv. Fj. 20051, code nr 7-741. Joker är en 75% Klövsjö- och 25% Lillhärjåbygget-tjur. Modern 5010 Docka är född 1992 och i produktion. Far: Klöver MF: Munter Han har dålig kvalitet på sperman (se Piraten). Färg: V9 stp, 7,5 poäng. Genbank.

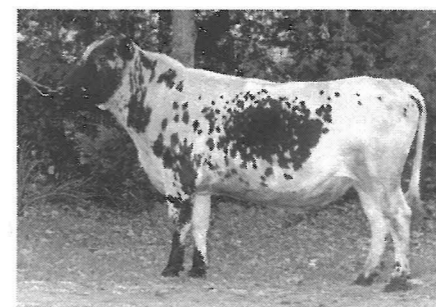
3053 MARKISEN Sv. Fj. 20070, code nr 7-765. Markisen är en 75% Lillhärjåbygget- och 25% Biellojaure-stam. Mor 51 Bjellerus, Far: 2 Grälle SKB6870. Helhetsintr: 8,0. Mankhöjd 106 cm. Korshöjd 107 cm. Bröstomfång 167 cm. Färg: V6 gtp S. Dosantal: Genbank

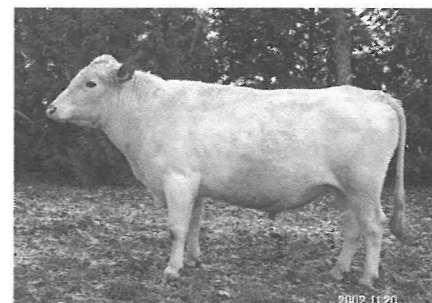
1021 KRONPRINSEN Sv. Fj. 20080, code nr 7-780. Kronprinsen är 75% Biellojaure- och 25% Klövsjö-stam. Mormor en av de gamla korna från Biellojaure 99 Pricka, född 1986 el. 87. Därför samlades han. Mor 10 Krona, Far: 1 Arne SKB 6829. Färg: V5 stp S fl

37 ESKIL Sv. Fj. 20095 code nr 7-789. Eskil är 100% Funäsdals-stam. Mor 1 Sippa är Hans Salomonssons äldsta ko född 1986. Far: 25 Rudolf, tjur från Hans Salomonsson. Färg: V9 stp fl

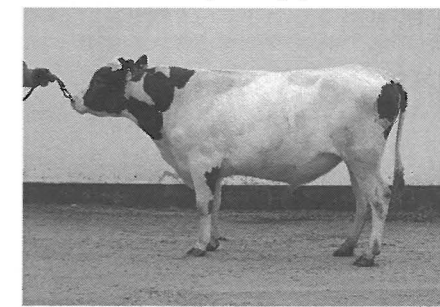
16 BENJAMIN Sv. Fj. 20094, code nr 7-787. Benjamin är 50% Lillhärjåbyggetstam och 50% Klövsjö-stam. Mor 100 Sköna, en av de gamla korna från Gölin Morlinds tid. Far: 210 Piraten. Intressant därför att Piraten inte finns till allmän användning då hans sperma var för dålig. Färg: V8 stp S fl

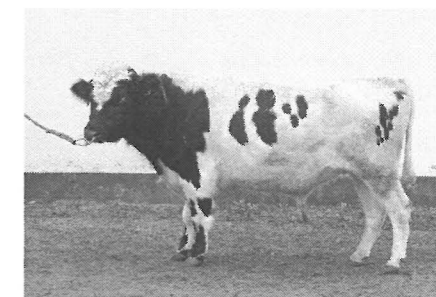
3 RUNAR Sv. Fj. 20112. code nr 7-797. Runar är 62,5% Lillhärjåbygget-stam och 12,5% Biellojaursstam och 25% Funäsdalsstam Färg: V9 rt

3 BILLY, Sv. Fj. 20096 code nr 7-809. Billy är 43,75% Lillhärjå-bygget- 37,5% Biellojaure- 12,5% Klövsjö- och 6,25% vanlig fjäll-stam. Dessa 6,25% är resterna efter en seminering som Lillhärjåbygget gjorde 1985 med den gamla fjälltjuren 708 Bill, det är alltså godkänt det som en gång gjordes i ursprungsbesättningarna. Far är 3055 Atjeck, mor är 43 Fina och mf :är 1 Arne SKB 6829 Färg: V9 gtp

7 SAGAR Sv. Fj 24701 code nr 7-819. Sagar har 46,8% Lillhärjå.-bygget- 50% Funäsdalen- 3,12% vanlig fjällrasstam. Mor: 110 Stjärna Far: 39 Lubbe Färg: V9 stfl.

1034 LINUS Sv Fj. 24703 code nr 7-829. Linus har mycket Biellojaure i sig 75%, 18,75% Lillhärjå-bygget, 4,68% vanlig fjällras och 1,56% Rödkulla. Typ: Lång och djup. Rygg: Ordinär. Kors: Plant. Lår: Fyllda. Ben: Torra, ngt hastrång. Klövar: Ngt låg fotvinkel. Rörelse: Normal. Färg: V8 stp fl

Men tyvärr har ingen av dem bott i Sverige och har aldrig haft några fjällkor. Helt fel spår alltså ! Efter en tids stiltje i häststamningsjakten får jag för mig att göra ytterligare ett försök. Jag ska se om de som köpte gården efter Hållman vet något om var de tog vägen. En dag när jag ändå åker förbi gården, stannar jag och pratar med den nuvarande ägaren. Jodå, han känner till Hållman, men han stavar Holman, heter Håkan i förnamn och bor i Laxå. Jag får till och med ett telefonnummer. Så enkelt var det, varför gjorde jag inte så här från början utan gick blint på Norgespåret. Jag ringer till Håkan Holman och får reda på en hel del. Han köpte sin första fjällko av Lena Bjuke och blev så frälst att han blev mjölkbonde vid sidan av måleriet åren 1982-1989. Han hade mest fjällkor men även några rödkullor. En del kopapper finns sparade bland annat 128 Fjällkullas härstamning och kokort. Håkan skickar alla kopapper till mig och där kan jag läsa att hennes fullständiga namn är 33-11282-128 Docka och atthon är född 1980-05-27 hos Johan Enar Dalundh, Kvistle, Mattmar. Mor 33-11282-98 född 1975, mormor 25-11282-49 född 1963, far 705 Sol, morfar 70 Gull SKB6590 och farfar 48 Greven SKB6458 . I ett häfte som medföljde "Redovisning av kontrollresultat '86" kan jag läsa att Håkan hade 16,2 SKB kor, 5228 kg mjölk, 4,6% fett, 243 kg smörfett och 3,8% protein.

J E Dalundh finns inte längre i livet men jag pratar med hans son som lovar att leta efter modern till 129 Daizy i sina gamla journaler. Han lovar att ringa tillbaka om han hittar något men jag har inte hört något mer ifrån honom.

Under hela denna tid har jag haft kontakt med Helene Andersson på Skara Semin som hjälpt mig att ta reda på allt som finns registrerat i datorn om Svens fjällkor. Robert Nilsson har jag pratat mycket med i telefon och han har även varit på besök. Tillsammans har vi dragit vissa slutsatser: 128 Docka och 129 Daizy borde komma från samma gård, de har numren efter varandra och deras namn börjar på D vilket antyder på att de kan vara släkt. Det ska vara vanligt i fjällbesättningar att kvigkalvarna inte döpt efter sin mor utan får ett eget namn som börjar på samma bokstav istället. De kom ju samtidigt med samma transport så därför är det ju inte helt otroligt att de hämtades på samma ställe.

Detta har vi tagit reda på:

SE 83246-163-0 Lillan f.2003-03-01 Detta är kvigan som numera är min !! Född hos Sven Gustavsson, Storkelsby Norrgård, 591 96 Motala (som ej lever längre).

Far: 6731 Makt 86731 f.1988-04-27 65,625% fjäll 25% västfinsk rödkulla 9,375% SLB
Mor: SE 83246-159-8 Åsa f.1997-09-07 Morfar: 6715 Lage 86715 f.1987-01-20
Mormor: 09-83246-151 Sandra f.1990-03-05

09-83246-151 Sandra f.1990-03-05
På en datalista som "Svensk Fjällrasavel" fått 93-10-15 står det att hon kalvat 2 ggr. 95-07-04 finns det fortfarande 2 kalvar. 05-02-17 står det att hon kalvat 8 ggr.

De kalvar jag hittat är:

9-83246-154 K f.1996-05-24 far: 6759 Bam
9-83246-159 K f.1997-09-07 far: 6715 Lage
9-83246-7009 T f.1999-02-07
9-83246-161 K f.2000-05-13
Utgången 2000-10-25

Om man visste vilka kor som kalvat eller som skulle kunnat kalva det året så kanske det går att få fram en mor. Eftersom han använde semin så borde även en far gå att få fram.

Om Fjällkulla vet jag följande:
33-11282-128 Docka f.1980-05-27
född hos Johan Enar Dalundh, Kvistle, 830 02 Mattmar
Mor: 33-11282-98 f.1975
Far: 705 Sol 76705
Kalvningar:
1982-08-22 tjurkalv, far: Figer 723 (seminerad 1981-11-15)
1983-09-01 kvigkalv 28-22310-7, far: 726 Basker
1984-11-14 tjurkalv, far: 745 Macke
1986-04-03 kvigkalv 28-22310-26, far: Basker 726
1987-03-11 kvigkalv 28-22310-30, far: 940 Hompen
1988-02-10 kvigkalv 28-22310-35 far: 942 Magi

Om Acka vet jag följande:
Född 1980-??-??
far: 6 Hoss SKB 6636
mor: ?
Kalvningar:
17-12246-130 f.1982-09-26 d.1989-06-23 far: 785 Solist 86785
Utgången efter första kalven pga dåliga spenar.
Troligen är hon från samma besättning som Fjällkulla men jag har inte fått det bekräftat.
Kalvningar av 17-12246-130: (f.1982-09-26 d.1989-06-23 far: 785 Solist)
1984-08-26 K 17-12246-132 far: 726 Basker
1985-08-30 K 17-12246-133 far: 726 Basker
1986-09-23 T
1988-09-29 T
Kan ha fått en kalv 1987 som skulle kunna vara mor till 151 Sandra. Skulle i så fall ha nr 134 eller 135.
>>>>>>>>>>>>

Kalvningar av 9-83246-132: (f.1984-08-26 far: 726 Basker)
1988-01-16 K 17-12246-136
1989-03-13 K 17-12246-138
1990-04-01 tjurkalv
1991-04-12 K 17-12246-145
1992-05-14 K 17-12246-149 far: 723 Figer
Seminerad med 940 Hompen 1992-08-28, beräknad kalvning 1993-06-07
Vad hände med den kalven ?
Inkalvningsålder på 41 månader verkar inte rimligt, kan det finnas fler kalvningar före 1988

?Kalvningar av 17-12246-136: (f.1988-01-16)
1990 tjurkalv
1991-05-04 K 17-12246-146
Kalvningar av 9-83246-133: (f.1985-08-30 far: 726 Basker)
1989-12-09 T, far: 786 Maro
1991-03-12 K 9-83246-144 far: 786 Maro d.1998-09-01
1992-04-10 K 9-83246-148 far: 940 Hompen d.2002-11-25
1993-05-17 K Seminar
Seminerad med Hompen 1993-09-10, vad hände sen Inkalvningsålder på 51 månader och 11 st semineringar verkar inte rimligt, kan det finnas fler kalvningar före 1989 ?
Kalvningar av 9-83246-144: (f. 1991-03-12 far: 786 Maro)
1995-06-06 SE 83246-152 K far: SRB
1996-11-15 SE 83246-157 K far: Rödkulla

Kalvningar av 9-83246-148: (f.1992-04-10)
1997-05-21 SE 83246-158 far: 715 Lage
1998-04-21 tjurkalv
Nr som "fattas" :
131,134,135,137,140,141,142,143,147,150,153 och 155.

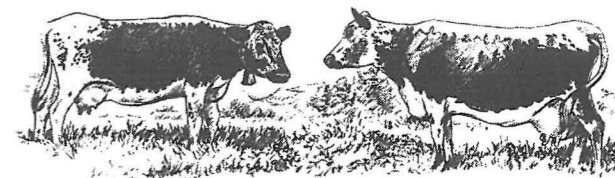
Jag fick alltså inte veta var Lillans mormor 151 Sandra kom ifrån och vilka hennes föräldrar var. Ej heller kan jag säga säkert vilken gård i Jämtland som Svens första fjällkalv Acka kom ifrån.

Slutligen kan det finnas någon i detta avlångland som vet något om Sven och hans kor ?

Hör gärna av er till Bodil Wallberg, Lerviken Godegård, 591 98 Motala 0141-220630
Lerviken@swipnet.se

163 Lillan, foto: Bodil Wallberg

Lite av varje:

Diplom för hög livstidsavkastning!

Svensk fjällrasavel vill försöka stimulera och sporra medlemmarna att vara rädda om och sträva mot hållbara kor, varför vi beslutat att inrätta en serie diplom för hög livstidsavkastning. Det blir tre olika diplom för tre olika nivåer på avkastning:

Diplom C - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 3500 kg smörfett och protein.

Diplom B - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 5000 kg smörfett och protein.

Diplom A - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 6500 kg smörfett och protein.

Diplom C motsvarar ungefär det diplom som delas ut inom SKB-rasen för en livstidsproduktion på 2000 kg smörfett. Det är alltså en ganska måttligt nivå men ändå erkänningsvärd. Nu finns det ju kor som lyckas producera mer än 3500 kg smf + protein och till och med mycket mer än så. Därför har vi både B- och A-diplomen som säkert inte ofta blir utdelade men som är väldigt väl motiverade de gånger det blir av. Idag finns ju kor i livet som uppnått både B- och A-nivån och det känns viktigt att få ge ett speciellt erkännande till de djurägare som lyckats nå ända dit.

För att vara berättigade till diplomerna finns det några punkter som ska vara uppfyllda:

- * Djurägaren ska vara medlem i Svensk Fjällrasavel.
- * Kon ska ha minst 87,5% fjällras i härstamningen.
- * Kon ska naturligtvis varit ansluten till kokontrollen.

Anmäl kon nu!

När ovanstående kriterier är uppfyllda så meddelar djurägaren till Svensk Fjällrasavel när kon gått till slakt och fullständig livstidsproduktion finns. Diplomet utdelas på föreningens stämma eller skickas till djurägaren om denne är förhindrad att närvara vid stämman. OBS! Du som har en ko som uppfyller ovanstående omedbes att redan nu höra av Dig till föreningens expedition. Se adress på sid 4. Diplomen kommer att utdelas på stämman i sommar.

Armens definition av en ko:

En ko är en helautomatisk mjölkproduktionsmaskin. Den är inslagen i ofärgat läder och monterad på fyra vertikala, rörliga stöd, ett vid varje hörn.

Framdelen innehåller:

- * klipplings- och malningsmekanismen
- * ljussensorer
- * luftintag och utblås
- * murbräcka
- * mistlur

Bakänden innehåller:

- * avfallsspridningsapparat
- * automatisk flugsmälla

Mittdelen innehåller en hydrokemisk omvandlingsanläggning. Denna omfattar fyra jäsnings- lagringsbehållare, ett integrerat nätverk som är kopplat till den bakre spridningsenheten.

Kortfattat så är de extremt synliga dragen:

- 2 tittare
- 2 hakare
- 4 stå-uppare
- 4 häng-nerare
- och en vift-vift

Manusstopp!

Manusstopp till nästa nummer av tidningen är den

15/5 2006!

Material skickas till Kristina Torén
e-mail: stina.toren@swipnet.se
adress ser ni på sid 4.

KURIOSA

Denna text är hämtad ur "Långareds Krönika II" som behandlar tiden 1801-1860 i Långared, Västergötland. Krönikan är sammanställd av C-M Bergstrand.

Min mormor kom från Loo i Långared och var född 1895!

Husdjuren, forts.

Jag har sett en trollhare, meddelar en gumma, född 1863. Det var den som Anna-Greta Sjö hade. Hon hade en ko, men jag hade en nytidder ko. Jag mjölka, men det blev inget smör. Men Anna-Greta kärna och fick smör. Då kom Berga-Kristina till mej en dag och jag berättar för na, att jag hade försökt i två dagar, men jag var inte god till att få något smör. Då gick Kristina till Anna-Greta och hon såg genom fönstret, att Anna-Greta stod och kärna sått. Men inte långt efter kom jag ut i skogen för att mjölka, och då låg kon på marken och en stor, grå hare satt och puppa henne. Haren gav sig undan, men när jag satt mig till att mjölka var spenarna tomma.

En gumma i Kvarnabo kunde sitta hemma och mjölka andras kor med ett strumpeband.

Som förklaring till att en ko blivit opasslig angavs inte sällan, att hon under natten ridits av maran:

Vi hade en ko, som såg svettig och trött ut ibland om morgnarna. Då kom Britta på Skabba hit och fick se kon. "Det är maran, som rider kon", sa hon, "men häng spegel framför henne, så får maran se sin bild i den, när hon kommer! Hon är så ful så hon står inte ut med att se sig själv utan slutar att rida på kon." Vi gjorde så, berättade 1925 Janne Andreasson i Ulvarås.

Det maran hängdes över kräkena liar eller annat järn. Marvasar av tall uppges ännu år 1925 vara i bruk hos Pontus Andersson i Herrgårn.

Maran red kraturen, trodde de gamla, när de fick se att de var svettiga, säger Janne Pettersson i Börta, född 1863. Mara var troligen ett sattyg, som inte hade annat namn. De hade flera "orninger" för mara. Spåkäringar kunde fördriva det. De satte ett spegelglas framför kon och hade den beräkningen, att när mara kom ock fick se si i spegeln, så skulle hon skömmas och sky.

Och det fanns knurviga grenar på granar, som de kallade marvasar. Morsa till mig: Får du se någon marvase i skogen, så ska du hugga den och ta med dej den hem, så får jag sätta den över kon. Jag tror att det berodde på att lagårdarna var så dåliga förr. Det var inte ett enda fönster på dem, bara en liten glugg.

"Någon hade kastat en hare utan huvud in i vår lada", berättar Janne Andreasson i Ulvarås, född 1856. "Se det var så, att ville någon skada sin nästas kreatur, så behövde man bara kasta in eller gräva ner intill fähuset ett kalvhuvud, ett självdött lamm eller dylikt. Vi skaffade oss ull utav en hare och alla korna fick därav i havremjöl." Samme man fortsätter:

Vi hade otur med kreaturen. Vartenda år dog en ko. Och vi hade svårt att få smör av mjölken. Men så fick vi höra, att en gumma utsocknes ifrån hade kommit till Vangshed för att bota engelska sjukan och motverka oenighet. Jag var tolv år då. När hon kom in i fähuset, sa hon: " Här står inte bra te. Men nu ska jag ge er tur och smörlycka." Sedan rörde hon ihop havremjöl och vatten till en deg. Därefeter skar hon varje ko i svansen och blandade bloden med degen. Varje ko fick sedan äta av anrättningen, och för varje ko läste gumman något Guds namns missbruk.

När vi sökt klokt, fick vi aldrig lämna något från lagården på ett dygn efter det att den kloke gått.

Om nötkreaturens sjukdomra ge de gamla uppgifter som följande:

Vi hämtade Johannes på Skogen, för en kalv var sjuk. Han sa: "Kalven är modstulen". Sedan skar han i svansen på kalven och strök bloden på en bit bröd, som kalven fick äta.

Dröpjade - idisslade - kon inte, fick hon dröpje, som man tog från en annan ko. - Då en ko inte ville dröpja, tog man av ett fårs dröpje och gav kon, och hon blev bra. Man kunde också koka havre och ge henne eller dyvelsträck.

Summersjuka, sommerfält eller röasjukan fick korna, då det var mycket varmt om sommaren och de gick, där det var sumpigt. Kunde man passa på, då de kastade sitt vatte, och ta vara på det, och ge dem in, skulle det stanna.

Anders i Svederna kan bota sjukdomar. Varje år dog en eller ett par kor hos doktor Bergengren av röasjukan. Äntligen hämtades Anders och sedan han läst i lagården, har ingen ko dött där.

Jag var på Jutamossen, för där var en ko, som förät sig på råa potäter. Hon var så tjock. Jag hade hört, att om man får en lång rund käpp och kör ner den i vomma, då kan luften ge sej. Jag gjorde iordning en kavel och smörjade den med smult, sen rände jag ner den från nosen och ner i buken, och det kom dunster av den unke luften ur kon. På morron började hon äta och blev snart bra igen.

Mer kommer i nästa nr. Kom ihåg att detta är kuriosa och inget annat.

Kristina

Livdjursförmedling

2 obetäckta kvigor 1 och 2 år gamla.
Sven Hammar
tel: 0648-211 37

En ungtjur, far: 6840 Gunde, mf: 6797 Fimar
Nancy Alm
tel: 0251-500 75

Köpes:

Fjällkor ^ kvigor ^ kvigkalvar

Köpes till mjölkbesättning i Småland.

Helst från semin- och kokontrollansluten besättning.

Ulla Eliasson
Tel: 0383-330 08
E-post: ulla_eliasson@yahoo.se

Information

Hej alla kovänner!

Om jag inte svarar på telefontiden så lämna alltid ett meddelande så hör jag av mig så fort det går. Vi har också förmedling på vår hemsida: Obs ny! www.fjallko.se Där får ni annonsera själva

Mårten

Livdjursförmedlare:
Mårten Dahlberg
Tel: 0612-532 67
Fax: 0612-531 07
Telefontid: Måndagar 12-13.00

Till salu:

Vi har tre kvigor till salu.

Följande tre kvigor är till salu
SE56722-66-8 Lilja, född 2005-03-13, M:SE243703-40-3, F:SE29553-162-8, MF: 6 Snöstorm.
SE56722-67-6 Hedvig född 2005-03-15, M:SE56722-3-1, F:29553-162-8, MF:9-29553-118-0
SE56722-70-0 Krusmynta född 2005-04-18, M:SE56722-48-6, F: SE29553-162-8, MF: SE29553-153-7

Alla tre är renrasiga enligt raskod 41. Mödrarna har gått som di-kor och har inte haft några kalvningsproblem. BVD- och leukosfri, ekologisk. Eva Sidenvall, Krokserud Ålgdalen, 664 91 Grums. tel: 0555-20091.

Fjällko, 3 år. Dräktig
Fjälltjur, 1 år. Tam

Rose-Marie Thorén
tel: 070-2473517

Fjällnära djur.

Kviga f. Dec 03 e. Benjamin u. Funäsdalско. Dräktig med Arne kalvar i maj.

Ungtjur e. Grälleson u. Funäsdalско. 90% mörkt grå. Mycket fin!

Tjurkalv f. Sept. 05 e. Arne u. Funäsdalско. Sara Flyme

Tel. 0481/66002 (förmiddagar)

Erica och Mårten diskuterar kvigorna, foto: Anna Peman

Holafors

En lite annorlunda fjällkohållning

Gården drivs av Erica Sundvall och Ove Marcusson och deras barn. Holafors ligger i västra delen av Ångermanland, Näsåker, Höga Kusten i all ära men jag tycker västra delen är otroligt vacker med alla nipor vid älven.

Erica och Ove föder upp kvigor åt mig, Mårten Dahlberg, de har drygt 20 st djur, kalvarna köps in från mig vid c:a 1 mån. ålder och sedan köper jag tillbaka den c:a 1 mån. före kalvningen.

Det började för 10 år sedan när Sten och Ann Sofie Sunberg i Lökom skulle sluta med mjölkarna så tog de några kalvar av mig och så fortsatte det till för 2 år sedan då de var tvungna att sälja och flytta. Där stod jag med full ladugård och 22 ungdjur utan uts...

Så en dag hade Erica ringt på telefonsvararen och undrat om jag hade nån kalv till salu för hon hade abstinens efter kor och på den vägen är det. Erica tog en hel drös kalvar och kvigor.

Nu lite historia om Holafors, Ericas föräldrar Paul och Ing Britt Sundvall drev gården tidigare. (Ericas mamma Ing Britt bor fortfarande kvar på gården.) 1966 sålde de en tjur 1 Holar SKB 6550 till Norrlands tjurcentral i Nyland. Holar blev ju en av de mest använda tjurarna i mitten på 70-talet, han hade M-tal 111 (+ 11), Holar är ju far till 717 Kare, så han finns ju bakom många av våra tjurar, Karat, Maro osv. 1974 sålde dom själva en son till Holar, 721 Groll, och det är ganska ovanligt, Grolls morfar är 32 Rask SKB 4844. Hösten -83 sålde de 2st tjurkalvar till Nordavel, 937 Balett var en av dem, och han fick ju en positiv bedömning så han finns i en del härstamningar än.

726 Basker var hans far och morfar är den omdiskuterade 40 Sem SKB 2301. Baletts m.m.m. var mor till 721 Groll så det var en ganska säker ko-linje. Den andre kalven Paul och Ing Britt sålde -83 var en son till den finske rödkulletjuren 762 M. Yrsky. Synd, för modern var en bra ko efter 6 Fager. 49 Rosa mjölkade på 6,4 år 5880 X 4,1 X 3,4. Så det hade varit intressant med en ren fjälltjur. Men Yrsky-sonen blev inte samlad.

49 Rosa (6 Fager SKB 6577- 41 River SKB 6169), foto: ?

Under senare delen av 80-talet började Erica och Ove att ta över gården och jobbade på med c:a 20 mjölk-kor + ungdjur. Men så i mitten av 90-talet så blev det funderingar på att bygga eller sluta. Det blev slutet för mjölk-korna när vi gick med i EU. Efter några år med några gamla kor provade de med lite angora-getter, men de gick över till vanliga mjölk-getter men nu är även dom borta, synd för Ove var bra på att göra getost.